

Saa talte det ærede Medlem endvidere om Erhvervsinteresser. Men der er jo slet ikke Tale her om Erhvervsinteresser. Der er her Tale om politisk Interesse. Og det er jo muligt, at der kommer flere Partier end 4; jeg synes for Resten, at 4 er tilstrækkeligt, men det er jo muligt, at der kommer flere, naar der i Befolkningen kommer flere Anskuelse, tilstrækkeligt divergerende, til, at de kan give sig Udslag i Dannelsen af politiske Partier. Og hvorfor i Alverden saa lægge det Baand paa Befolkningens Frihed, at de ikke maa have Lov til at tilkendegive det offentligt gennem Valg til Folketinget? Jeg er dog for saa vidt det ærede Medlem forbunden for hans sidste Udtalelse, fordi han, som sagt, der imødegik, hvad han havde sagt før. Endnu vil jeg kun sige til det ærede Medlem, at det ærede Medlem kender jo Stuart Mill, og denne har om Forholdstalsvalg sagt følgende: „Saa fuldkommen virkeliggør dette System Tanken om, hvad en repræsentativ Styrelse bør være, at dets Fuldkommenhed staar det i Vejen og maa-ske er den største Hindring for dets Fremgang.“

Indenrigsministeren (Rode): Det ærede Medlem fra Faaborg (Starcke) var misfornøjet med, at jeg havde sammenstillet hans Tale med det ærede Medlem fra Ringkøbings (J. C. Christensen) Forslag, og han klagede i den Anledning over Verdens Ondskab. Jeg skal kun sige til det ærede Medlem, at det forekommer mig, at han dog maa vide, at hvis man vil iagttage Fænomener og forstaa Fænomener, er det ikke nok at forstaa dem og iagttage dem isolerede, man skal se dem i Sammenhæng. Jeg nærer ikke Tvivl om, at det ærede Medlem her har fremsat sin Mening ud fra sin absolutte Overbevisning over Forholdstalsvalgmaadens Skadelighed, men jeg har fundet det nyttigt at gøre opmærksom paa, at dette stærke Angreb paa Forholdstalsvalgmaaden paa et Tidspunkt, hvor ingen havde ventet en principiel Diskussion, falder samtidig med, at det ærede Medlem fra Ringkøbing, det ærede Medlems højt beundrede Fører, aabner Døren for Højre just med Hensyn til Forholdstalsvalgmaaden.

Jeg skal udtale min Tilfredshed med, at det ærede Medlem (Starcke) nu erkendte, at man vel kunde være en Tilhænger af Forholdstalsvalgmaadens Retfærdighed, men alligevel modsætte sig dens Indførelse ved Folketingsvalg, naar man ikke samtidig kunde faa Landstinget omdannet. Det

er bare det modsatte af, hvad det ærede Medlem sagde i sin første Tale. Nu søgte det ærede Medlem at forklare denne Uoverensstemmelse med, at det, der var det besynderlige fra mit Standpunkt, var, at jeg ikke havde bragt Forholdstalsvalgmaaden frem her i Valglovsforslaget. Men jeg vil gøre opmærksom paa, at selv om jeg havde haft Lyst dertil, vilde jeg ikke kunne have gjort det, saaledes som Grundlovsforslaget er affattet, thi Valgloven har den Opgave at udføre Grundlovens Anvisninger, og hvis det ærede Medlem misbilliger vor Fremgangsmaade, maa det være en Misbilligelse af, at vi har forelagt Forslaget til Forandringer i Grundloven saaledes, som det blev vedtaget i Fjor. Jeg har troet, at alle Medlemmer her i Salen billigede, at man i saa Henseende knyttede Traaden nøjagtig fra i Fjor, i alt Fald har Regeringens Chef og dens øvrige Medlemmer fundet, at det var den eneste rigtige Fremgangsmaade.

R. Andersen: Det undrer mig lidt, at den højtærede Minister, som ved Forelæggelsen af dette Lovforslag udtalte, at han og hans Parti vilde afholde sig fra at fremkomme med Særønsker for ikke at lægge Lovforslaget Hindringer i Vejen, nu udtaler sig saa afgjort i Favør af Indførelsen af Forholdstalsvalgmaaden og derved imødekommer Højres Ønske imod sit eget Lovforslag, som jo ikke indeholder noget derom.

Indenrigsministeren (Rode): Jeg forstaaer ikke rigtig denne Udtalelse af den ærede Ordfører for Venstrepartiet (R. Andersen). Det kan dog ikke overraske det ærede Medlem, hvad jeg har sagt i Aar, med Hensyn til min Stilling til Forholdstalsvalgmaaden, thi det har jeg sagt i Fjor, da jeg var Ordfører for det radikale Venstre. Jeg har drøftet dette Spørgsmaal rent principielt efter den Foranledning, som er givet ved, at et Medlem, som er i Valgruppe med det ærede Medlem, har udtalt sig efter min Mening ganske urigtigt om Principperne vedrørende dette Spørgsmaal. Det er intet som helst andet, der er foregaaet ved de Taler, jeg har holdt i denne Sag.

Formanden: Folketingsmanden for Svendborg Amts 4de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Starcke: Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) maa